

[Finansministeren.]

verne end en politik, hvor man blot imødekommer ønsker om øgede bevillinger.

En hensigtsmæssig begrænsning af udgiftsstigningerne kan ikke nås ved en procentvis nedskæring af alle bevillingsønsker. Der må tages hensyn til de særlige forhold, som gør sig gældende på de forskellige områder, og det er ikke realistisk at tro, at man fuldstændig kan afvise at tage nye opgaver op. Modstykket hertil må så være, at der til stadighed gøres en indsats for at trække såvel penge som personale væk fra opgaver med svindende betydning. Og generelt må der på alle felter til stadighed foretages rationalisering og effektivisering med de mange midler, der i dag er til rådighed — midler, der anvendes overalt inden for erhvervslivet.

De afgørende nydannelser i den statslige budgetlægning er budgetteringsrammerne, som blev taget i anvendelse første gang i 1968, og personalelofterne, som er indført i indeværende år.

Hovedbetragtningen bag disse nye hjælpemidler er, at budgetlægningen kun kan ske gennem et samspil mellem budgetarbejdet i de mange departementer og enkeltstyrelser på den ene side og den centrale budgetlægning på den anden side. Dette samspil kan ikke etableres på den måde, der traditionelt har været anvendt her som i andre lande, at man lader hver institution og hvert ministerium udarbejde budgetforslag ud fra sine egne valgte forudsætninger for derefter i en forrygende budgetkampagne i september og oktober at skære ned og trække fra og file til, således at udgiftsstigningerne bringes ned på et mere acceptabelt niveau.

En rimelig afbalancering af de mange hensyn, der må spille ind ved budgetlægningen — saglige såvel som politiske — kan kun tilvejebringes, hvis man starter prioriteringen med at fastlægge hovedstrukturen i budgettet og på grundlag heraf giver hvert enkelt ministerium vejledende retningslinjer for udgiftspolitikken.

Det er dette, der er sket gennem udarbejdelsen af budgetteringsrammerne, som har været drøftet i den samlede regering og forhandlet med hver enkelt minister, før de endeligt blev godkendt og udsendt til samtlige styrelser.

Den samlede udgiftsstigning, som disse

budgetteringsrammer er udtryk for, andrager fra indeværende finansår til 1970-71 4,2 pct. og de følgende tre år henholdsvis 2,9 pct., 2,7 pct. og 1,7 pct. I de foreliggende budgetter er udgifterne holdt inden for disse rammer bortset fra en overskridelse på 4 mill. kr. i 1973-74.

Budgetteringsrammerne omfatter imidlertid kun omkring halvdelen af samtlige statsudgifter, nemlig den del af udgifterne, som styres over de årlige bevillinger på finansloven. Udenfor falder de lovbundne udgifter, for hvilke staten kun kan påvirke løbet gennem ændringer i lovgivningen. Denne del af udgifterne stiger fra 1970-71 og fremefter med henholdsvis 3,7 pct., 3,7 pct. og 3,1 pct. — altså væsentligt hurtigere end de rammebelagte udgifter.

Til disse stigninger vil komme en forøgelse som følge af højere priser, lønninger og pensioner.

Uden for budgetteringsrammerne ligger tillige de beløb, der afsættes på budgetterne til imødegåelse af merudgifter som følge af nye beslutninger i løbet af den periode, budgetterne dækker.

På finanslovsforslaget er til dækning af tillægsbevillinger afsat 125 mill. kr. mod 175 mill. kr. på finansloven for indeværende år, og der er således tale om en væsentlig stramning.

Også reserven til merudgifter ved ny lovgivning er foreslået med et mindre beløb end sidste år — 135 mill. kr. mod 200 mill. kr. Af reserven er forudsat afholdt merudgifter bl. a. ved revision af loven om ungdommens uddannelsesfond, udvidelse af industri-lån, loven om erhvervslånefond til industriel udvikling, revision af teaterloven m.v.

På budgetoverslagene er der til dækning af merudgifter ved ny lovgivning, tillægsbevillinger m.v. afsat 400 mill. kr. i 1971-72, 550 mill. kr. i 1972-73 og 700 mill. kr. i 1973-74. Også her er der sket en betydelig stramning i forhold til reserveafsættelsen på budgetoverslagene sidste år, hvor der for 1970-71 til 1972-73 var afsat henholdsvis 600, 1.000 og 1.400 mill. kr.

Med de nævnte reserver indebærer de nu foreliggende budgetoverslag, at stignings-takten for statens samlede udgiftsbudget i finansårene fra 1971-72 til 1973-74 bliver henholdsvis 3,8 pct., 3,6 pct. og 2,9 pct. i forhold til året før.